

CRKVENI PJEVAČKI ZBOR U VINKOVCIMA (OD 1925. DO 1977.)

Sestra M. Karmela Dominković iz reda sv. Križa opisala je, u posebnom napisu umnoženom tehnikom »Gestetner«, na 10 stranica, pedesetgodišnji rad crkvenog pjevačkog zbora u središnjoj vinkovačkoj župnoj crkvi. S. Karmela studirala je crkvenu glazbu na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu, a od 1974. g. kao diplomirani crkveni glazbenik djeluje u Vinkovcima u svojstvu organiste i dirigenta u župnoj crkvi.

U vrlo kratkom povijesnom pregledu, općenito razvoja crkvene glazbe, u kojem posebno ističe uvođenje glazbe u liturgiju svih religija, konstatira: »Kao što nije bilo naroda bez vjere, tako nije bilo niti ima vjerskih obreda bez glazbe.« Između ostalog citira i riječi osnivača Cecilijanskog pokreta F. Wittta »da je i pjesma i glazba jedina zajednička baština ljudi nakon rasula kule babilonske.« Glazbu, kao zajedničku svojinu svih naroda, koju svi razumiju i svi njeguju, prihvatilo je i kršćanstvo već od prvih svojih početaka i razvijalo od pučkog pjevanja sve do polifonije, tako da je danas crkvena glazba nužni dio svečanog bogoslužja, a grurovski koral službeno liturgijsko pjevanje rimokatoličke Crkve.

Jedan od rezultata dugogodišnjeg rada Cecilijanskog pokreta kod nas u prvoj polovici ovog stoljeća je i osnutak crkvenog pjevačkog zbora u vinkovačkoj župnoj crkvi. Do 1925. g. njegovalo se u župnoj crkvi samo pučko pjevanje, a Hrvatsko pjevačko društvo »Reljković« je samo prigodice uzveličalo službu Božju. Te godine, pretežno zaslugom župnika Pavla Matijevića i građana Ivana Čuljata i Stipe Senčića, formiran je prvi ženski zbor u okviru Cecilijina društva, koji je brojio oko 25 članova. Zborovođa-organist je bio učitelj Franjo Barac. Prigodom kolaudacije novih orgulja 30. svibnja 1926. održan je i prvi koncertat pjevačkog zbora. Na orguljama je zbor pratio vlč. F. Perčić, kateheta, a kao koncertni majstor nastupio je Franjo Stare, organist stolne crkve u Đakovu. Iste godine povećao se ženski zbor na 50 članica. Predsjednik Cecilijinog društva bio je tada vlč. Pavao Matijević, a članovi uprave su bili: Magdalena Glaser, Ljubica Metzger, Lucija Duganić, Marija Vuksanović, Katica Knežević, Dragica Weissgerber, Marijana Krček, Marija Tepšić, Ana Katušić, Ana Cvenić, Ana Vučevac i Jozefina Čordašić. Zborovođa je bio F. Barac, a zamjenik Antun Trojner.

Uoči blagdana sv. Cecilije 1926. g. osnovan je i mješoviti zbor, u kojem je bilo oko 20 muških glasova. Od 1927. g. predsjednik je Cecilijinog društva Stjepan Ištaković. »Društvo je sve više uzimalo maha. Radilo se s ljubavlju. Išlo se od uspjeha do uspjeha. O tom svjedoče godišnji izleti, veselice, akademije, koncerti...«

Mješoviti zbor nastupa i u svibnju 1927. g. na proslavi 150-te obljetnice župne crkve. Nastupa »novim stvarima, lijepo naučenim i dobro izvedenim... Iza svakog javnog nastupa nastavlja se sa većom voljom i požrtvovnošću... Svake su godine održavane skupštine na kojima se moglo uvijek i sa zadovoljstvom konstatirati da je učinjen novi uspjeh, da se napreduje.« 1930. g. predsjednik je Josip Bohr, a 1931. g. Stjepan Đaković, 1932. g. Mata Vuksanović. 1934. g. zahvalio se F. Barac na dužnosti zborovođe, te ga je privremeno zamijenio vlč. Antun Marić, a iza njega je izabran za zborovođu prof. Dušan Marčelja, koji je kao diplomirani glazbenik Konzervatorija u Zagrebu, intenzivnim radom »doveo zbor do zadnjih zavidnih rezultata«. »Zbor je sada bio muzički homogen i u svakom pogledu uravnotežen. Naša Cecilija kroči dobrim putem i skala se uspjeha množi... 10-godišnja bilanca Cecilije je pozitivna i plodna.« (*Branik* 1935. br. 25 str. 1. i br. 7. str. 2.).

Zbor je već tada izvodio djela naših i stranih najvećih skladatelja zborne glazbe kao što su Bach, Palestrina, Beethoven, Tačlik, Odak, Dugan itd. Zbog toga ističe vinkovački informativni tjednik *Branik* da »Cecilijino crkveno pjevačko društvo u Vinkovcima stoji daleko iznad razine prosječnih provincijskih pjevačkih društava. Tome je uzrok požrtvovnost izvršujućih članova, revnost u pohađanju vježbi i stroga disciplina koja u zboru vlada.«

Iza drugog svjetskog rata zbor je vodila Zdenka Janoši i Irena Mikloš, kasnije udana Metz, te Stjepan Đaković. Zaslugom vrlo muzikalnog župnika Josipa Pavlovića službu organiste preuzimaju od 1949. g. sv. Križa. Tada je zbor imao oko 35 pjevača, od kojih su se posebno isticali i kao solisti: J. Felker, J. Kovačević, M. Spoljar, J. Cvrković, Kata i Julkica Marković, Gabrijela Ulman i Mirjana Bilić. Postojao je i dječji zbor (oko 50 pjevača) iz kojega su kasnije dolazili novi članovi u veliki mješoviti zbor. Službu orguljašice vršile su sljedeće sestre (kronološkim redom): Milena Bebić, Radomira Medven, Klementina Franz, Engelfrieda Stein, Stela Herceg, pa opet Klementina Franz, Alemka Štefanko, Serafina Funarić i

Župni zbor u Vinkovcima s uglednim gostima

Karmela Dominković, koja i sada vrši tu dužnost. Posebno su se istaknuli svojom požrtvovnošću na području zbornog pjevanja gdjica Zdenka Janoši i s. Klementina Franz, koja je ne samo izrekla nego i djelom potvrdila da u temelje pjevačkog zbora treba ugraditi jedan cijeli život. Od 1973. g., kada se prof. Zdenka Janoši zahvalila na službi dirigenta, ovu dužnost je preuzela gdja Branka Matošević-Domaćinović.

Svakako treba istaknuti da je na prijedlog sadašnjeg vinkovačkog župnika Đuke Marića održan »Duhovni koncert crkvenih pjevačkih zborova Đakovačke biskupije« na kojem je nastupilo 16 zborova. Vinkovački crkveni pjevački zbor bio je u Rimu primljen 1967. g. i u audijenciju kod Pape Pavla VI.

Neka ovaj kratki kronološki prikaz 50-godišnjeg rada vinkovačkog crkvenog pjevačkog zbora bude poticaj za ustrajan rad i drugih crkv. pjevačkih zborova, a ovom zboru i svim njegovim dirigentima i organistima odajemo priznanje za požrtvovni rad i čestitamo 50-godišnji jubilej u nadi da će Svemogućí obilno nagraditi njihov trud.

T.